

**NORGES
LUFTSPORTFORBUND**

NLF Luftromskomite

Protokoll (Godkjent i LR komitemøte 10. okt 2018).

Møte nr: 2018-1

Dato: 4. april 2018.

Sted: NLFs lokaler, Oslo.

formaterte: Norsk (bokmål)

Deltagere / seksjoner representert:

Per Osen, komiteleder
Per Gudmund Strømmen, motorfly
Rolf Meum, modell
Thomas Hirsch, HG/PG
Jarle Mathisen, seilfly
Gunnar Aarø, pensjonert luftromskonsulent
Torkell Sætervadet, NLF
Tom Bjerke, NLF

Forfall:

Fallskjerm
Mikrofly
Fallskjerm
Ballong

Kopi:

Rolf Liland, President
John Eirik Laupsa, Generalsekretær

Møtet ble satt kl 18:00.

Gunnar har pensjonert seg fra jobben som luftromskonsulent, men har heldigvis sagt seg villig til å delta i møtet for å hjelpe komiteen videre med saker hvor han sitter på detaljkunnskapene.

Komitelederen skriver referat.

Innkalling ble godkjent.

Neste møte ble bestemt til 12. september 2018. (Senere utsatt til 10. oktober 2018.)

Orientering fra NLFs administrasjon:

Tom Bjerke redegjorde for klager på flystøy fra publikum: Vi har en utfordring med klager på støy fra «warbirds» i Spydeberg området. Dette går ut over våre medlemmer som flyr mikrofly fra en lokal base i det området. Vi må henstille til andre (ikke lokale) medlemmer om å ikke bruke airwork område D2. (se også under Eventuelt nedenfor)

Torkell informerer om «transpondersaken». Etter NLFs dialog med EU-kommisjonen, er det klart at Luftfartstilsynet må trekke sitt pålegg om at det skal brukes transponder i luftsportsområder i Oslo og Farris TMA. Dette vil åpne for at Avinor igjen kan tillate seilflyging og HG/PG å operere uten transponder i disse luftsportsområdene.

Luftfartstilsynet har sendt oss et «samleavslag» på 17 søknader. NLF har sendt inn klage vedrørende framgangsmåten. Saksbehandler for klagesaken i Luftfartstilsynet slutter seg til NLFs innvending mot at søknadene ikke har vært vurdert individuelt. Det vil nå foretas en realitetsbehandling av hver av de sakene hvor NLF opprettholder søknadene (noen av de omsøkte områdene er erstattet av lokale avtaler).

Område Notodden/Blefjell: Jarle Mathisen vil følge opp utviklingen her spesielt.

Møteplanen har mange faste poster. Flere saker kan ha varighet over flere år. Jeg har valgt å beholde saksnummer og tekst fra forrige møtereferat, og føyd til en oppdatering i rød tekst. Da blir det kanskje enklere å følge historikken.
Når en sak er endelig avsluttet, trenger den ikke være med videre til neste møte.

01/17 Godkjenning av referat fra møte 13. september 2017.

Utkast ble distribuert på e-post.
Godkjent uten kommentarer.

02/17 Status søknader – luftsportsområder.

NLF har fortsatt 12 ubesvarte søknader hos Luftfartstilsynet. Luftromskonsulent har vært i kontakt med E. Raknes i LT om saken. Raknes beklager treg saksbehandling, peker på intern uenighet om ny luftromsforordning. Raknes lovet snarlig svar på transpondersaken, men mente det gikk mot avslag. NLF har fått avslag fra lokal LTT på søknaden om et luftsportsområde ved Fiskvika i Værnes CTR.

Oppdatering:
Se redegjørelse fra Torkell over.

25/14 Avinor ADT – Airspace Design Team, Fagernes, Notodden og Gullknapp.

Gullknapp (Arendal):
Nytt luftrom rundt Gullknapp (utvidelse av Kjevik TMA) er implementert. Kjevik TMA er utvidet til å møte Farris TMA.

Notodden:
Når det gjelder Notodden er det fortsatt uenighet mellom Luftfartstilsynet og Avinor. Kristoffersen forventer ikke noe endring av luftrommet her i 2017.

Leirin (Fagernes):
TIA/TIZ er avviklet.

- 05/17** **Koordineringsmøte med Forsvaret (FUA-RE), bruk av luftrom 2018.**
Dette gjelder møtet som ble gjennomført 5. desember 2017. Saken avsluttes.
- 06/15** **Trafikkavviklings-problemer på Jarlsberg.**
Sandefjord Lufthavn AS har sammen med Avinor tatt styringen på saken om å skille ut luftrommet rundt Jarlsberg til G-luftrom.
Planen er å skille ut NE hjørne av CTR til et permanent G-luftrom rundt Jarlsberg flyplass.
- 06/17** **Stavanger fallskjermklubb – hopping på Sviland.**
Etter søknad fra NLF har Lufttrafikkjenesten på Sola revidert avtalen med Stavanger fallskjermklubbom hopping på Sviland sydøst av Sola flyplass. Det medfører mulighet til bruk av feltet også etter at supervisor har gått av vakt i helgene, samt at hoppflyet nå kun må descende på topp av hopperne til 1500FT.
Oppdatering:
Avtale er etablert. Saken kan avsluttes.
- 09/17** **Modellflyging Rønneid modellflyplass i Østfold – sikkerhetsbekymring.**
Dette er en modellflyplass med relativt stor aktivitet, også med store modellfly og seilflyslep. Ved et par tilfeller det siste året har det vært foretatt lav overflyging av plassen med C-130 fra Luftforsvaret.
Saken har vært diskutert med sjeflygeleder på Rygge og med AIM i Avinor med tanke på å få kunngjort modellflyplassen på VFR Light Aircraft Route-kartene for Rygge. Det vurderes også å få lagt inn en referanse i «VFR Guide for Norway» til NLFs oversikt over modellflyplasser.
Luftromskonsulent følger opp saken.
Oppdatering:
Det er en generell problemstilling om modellflyplasser med mye aktivitet, og spesielt de med store fly som typisk flyr høyere enn 400fot, skal publiseres i AIP eller gjøres kjent på annen måte, slik at man kan unngå kollisjoner med bemannede luftfartøyer.
Det kan se ut til at Rønneid modellflyplass kan være egnet som «pilot» for slik publisering.
Rolf Meum fikk aksjon å følge opp denne saken.
Per Osen har besøkt plassen 26/5 og diskutert mulighetene med klubbens leder Dag Kristiansen. Har også diskutert denne saken med Jon Gunnar Wold NLF modellflyseksjonen.
- 10/17** **Luftsportsområde ved Näsinge.**

Luftromskonsulent har via fagspesialist Avinor/Farris søkt svenske luftfartsmyndigheter om mulig opprettelse av et luftsportsområde/låneområde for seilflyging over Näsinge flyplass.

Oppdatering:

Komiteformannen tar kontakt med Robert Danewid i svenske Segelflyget

03/16

Kontrollert luftrom Oslo/Farris TMA

Ny LoA (Letter of Agreement) ang. avtalen med Avinor/Røyken om bruk av luftsportsområdene i Oslo/Farris TMA ble signert 15. juni 2017.

Endringen består hovedsakelig i at det nå tillates flere aktører i samme avgitte område og gjennomflyging av ikke-deltakende trafikk.

Ingen utvikling i saken om innskrenkning av Oslo/Farris TMA.

Oppdatering:

Vi venter fortsatt med håp om at «HOPE» prosjektet skal produsere reviderte/reduerte TMAer som ikke legger beslag på like mye luftrom som i dag. Gunnar Aarø har vært i Røyken og fått se et utkast til reviderte TMA områder. NLF bør vurdere strategien videre, hvordan kan vi få innflytelse på utforming av nytt luftrom, og mulige kompenserende tiltak (luftsportområder) før hele kabalen er lagt og vår påvirkningsmulighet blir liten.

08/17

Fremtidig ledelse/administrasjon av NLFs Luftromskomite.

Gunnar Aarø slutter etter planen som luftromskonsulent fra nyttår, og det bør utnevnes en ny administrator av komiteen. Generalsekretær ser på saken.

Oppdatering:

Komiteen kjører foreløpig videre uten luftromskonsulent.

Jarle Mathisen etterlyser et formelt mandat for komiteen.

Dette må avklares med NLFs administrasjon.

04/17

Eventuelt

Per Osen tok opp bruken av øvelsesområdene syd - sydøst av Øyern. Det har vært mange klager på mye bruk av område D2 over Spydeberg. Osen mener NLF må gå inn og prøve å påvirke klubbene på Kjeller til i større grad å benytte områdene lenger øst. Luftromskonsulent tar opp saken med generalsekretær.

Oppdatering:

Se redegjørelse fra Tom Bjerke øverst i dette referatet.

Kan vi ta kontakt med våre medlemmer lokalt og få lokalisert de nabolag/områder som er spesielt støyuutsatt/sinte. Trenger vi å avstå fra aktivitet i hele D2. Hvilke aktiviteter må begrenses, og hvilke muligheter har NLF til å styre/begrense aktivitet som er lovlig, men som kan føre til så store protester fra publikum at det vil gå utover alle NLF medlemmer etter hvert? Dette er en sak også for NLFs administrasjon og Miljøkomiteen.

Osen tok også opp problemstillinger rundt droneflyging kontra modellflyging og NLFs rolle her. Luftromskonsulent sjekker med fagsjef modellfly.

Oppdatering:

NLF kan utvilsomt gi et tilbud til dronepiloter som ønsker å drive seriøst. Er dette også en mulighet for NLF? Bør følges opp.

Luftromskomiteen ønsker opplysninger om status på restriksjonsområdet ved Jomfruland. Luftromskonsulent sjekker dette.

Oppdatering:
Ingen

Møtet hevet ca kl. 2030.
Per Osen (referent)